

denta republiky nepripúšťa diskrimináciu medzi národnosťami, žijúcimi v Československu.² Československej vláde je dostatočne známe, že maďarská vláda zaujala v tejto otázke pevné a identické stanovisko. Zdá sa, že správy, ktoré teraz rozširuje svetová tlač, sa nezhodujú so zásadou rovnosti práv medzi národnosťami žijúcimi v Československu. Preto maďarská vláda očakáva, že československá vláda, verná sľubom hlavy štátu, vyvodí z toho všetky logické dôsledky.

V dôsledku toho maďarská vláda očakáva, že vláda Republiky rýchlo prijme rozhodnutie vo veci maďarskej národnosti, ktoré bude analogické s riešením nemeckého problému.³

AMZV ČR, PrS, kart. 58, fasc. 11, č. 36. Kópia, strojopis.
DIMK, II., s. 635 – 636.

¹ Text demaršu maďarská vláda zároveň odovzdala nemeckej, talianskej, britskej a francúzskej vláde.

² Prezident E. Beneš 10. 9. 1938 v česko-slovenskom rozhlase povedal, že rýchle tempo európskych udalostí nabáda štát, aby rýchlo riešil aj národnostnú otázku. „Je to úprimná a skutočná snaha dosiahnuť taký stupeň politickej spravodlivosti, aký je v dennom politickom dianí vôbec možný a prakticky realizovateľný... Štát má dostať, čo mu patrí a národnosti tiež, čo im prináleží.“ Zahraniční politika, Praha, 1938. Kronika, s. 394.

³ K. Krofta pri preberaní demaršu povedal vyslancovi J. Wettsteinovi, že krok maďarskej vlády nepokladá za logický, pretože nóty západných veľmocí neobsahujú tieto požiadavky a česko-slovenská vláda robí ústupky maďarskej menšine nie pod tlakom, ale z vlastnej iniciatívy. MÖL, Küm. pol. 1938-7/25-3060 (897).

5

22. september, 9.45, Praha. Telegram odoslaný: 10.30.

Inštrukcie ministra zahraničných vecí K. Kroftu česko-slovenským vyslanectvám v Paríži, Londýne, Bukurešti a v Belehrade, aby informovali tamojšie vlády o maďarskom stanovisku na riešenie otázky maďarskej menšiny v Česko-Slovensku.

Oznam okamžite tamní vláde: Maďarský vyslanec uviedomil mne dnes ráno v 9. hodin, že vzhľadom na československé prohlásení o rovném nakládání s národnostmi, maďarská vláda očekává okamžité rozhodnutí analogické.¹ Vyhradil jsem odpověď naší vládě, kterou Vám pak a Budapešti současně sdělím.

Krofta

AMZV ČR, TO 1938, č. 1 172 – 1 175. Kópia originálu, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 4.

6

22. september, 16.00, Praha.

Záznam vyslanca R. Fliedera o rozhovore s juhoslovenským vyslancom V. Protičom a rumunským vyslan-

com R. Crutzescom o obsahu polskej a maďarskej nóty a o možnosti ich dôsledkov pre oba spojenecké štáty.

Z rozkazu pana ministra zavolať jsem si jichoslovanského vyslanca Protiće a sdělil mu v 16 hodin obsah noty, kterou včera večer odevzdal polský vyslanec Papée¹ a dnes ráno maďarský vyslanec Wettstein.² Tomuto vyslanci, který odevzdal notu přímo panu ministrovi, ministr odpověděl, že obsah její sdělil vládě, ale hned upozornil na to, že sliby hlavy státu mohly se vztahovati přirozeně pouze na případ dobrovolné dohody s jednotlivými národnostmi. Oba vyslance jsem upozornil, že v případě, kdyby Německo si chtělo násilím obsaditi okresy, na které dělá nárok, mohli by Poláci nebo Maďaři, nebo obě země, použiti analogie, které sa dovolávají ve svých notách také k násilnému zabrání požadovaných jimi území.³ Vyslanec Protić vzal toto sdělení na vědomí a prohlásil, že ihned spraví svou vládu.

O půl hodiny později učinil jsem totéž sdělení rumunskému vyslanci Crutzescu. Tento vyslanec odpověděl, že byl již informován přímo vyslancem Papée o kroku, který podnikl z rozkazu své vlády. Vyslovil své osobní politování nad krokem polským a upozornil důvěrně, že včera byla společná porada vojenských přidělců německého, maďarského, polského a italského, které prý se účastnil – jedině to není zcela jisté – také vyslanec Papée.

Flieder

AMZV ČR, KA, kart. 3, fasc.: Honorace 22. – 29. 9. 1938. Originál, strojopis.

¹LANDAU, Z. – TOMASZEWSKI, J.: Monachium 1938. Polskie dokumenty dyplomatyczne. Warszawa 1985, s. 344 – 345.

²Pozri dok. č. 4.

³K. Kánya 22. 9. 1938 odkázal talianskej vláde: „Žiadame o prosté pripojenie Maďarmi obývaného územia bez priameho rokovania a navyše poskytnutie sebaúčtovacieho práva pre Rusínov a Slovákov.“ MOL, Küm. szemjeltáviratok 1938, kimenő, Róma, č. 5 960.

7

22. september, 13.05, Budapešť. Telegram prijatý: 16.41, vyhotovený: 17.15.

Správa česko-slovenského vyslanca M. Kobra o aktivite maďarskej vlády proti Česko-Slovensku doma a za hranicami.

Národní vášně vybičovány do krajnosti, jak ukazuje včerejší demonstrace.¹ Rozsáhlé vojenské přípravy směrem k slovenským hranicím, organizace dobrovolných sborů.² Mám dojem, že se zamýšlí fait accompli na Slovensku a že posledními poradami v Berchtesgadenu vytvořená německo-polsko-maďarská fronta pro odtržení maďarských a polských území. Soudí se, že Hitler předloží dnes Chamberlainovi další požadavky v tom smyslu s tím, že od první schůzky je vytvořená nová situace. Maďarská vláda se asi rozhodne dle výsledku schůzky v Godesbergu.³

Kobr

AMZV ČR, TD 1938, č. 877. Prepis originálu, strojopis.